

Saksbehandler:
carine.gronholz@udir.no

Referanse:
2025/235

Referat fra møte i faglig råd for teknologi- og industrifag

Dato: 05.02.2025, kl. 09:00 – 11:00

Sted: Teams

Rådsmedlemmer:

Medlem	Varamedlem	Deltok på møtet
Arbeidstakersiden		
Kristian Ilnér Fellesforbundet	Peter Hansen Fellesforbundet	Kristian Ilnér Fellesforbundet
Cathrine Ulvøy Fellesforbundet	Kai Johansen Fellesforbundet	Cathrine Ulvøy Fellesforbundet
Kim Tomas Klevengen Forbundet Styrke	Barbro Auestad Forbundet Styrke	Forfall
Håvard Bovim Galtestad Yrkestrafikkforbundet	Vara mangler	Meldt forfall
Gunnar Amland Norsk Sjømannsforbund	Arne Presterud Norsk Sjømannsforbund	Gunnar Amland Norsk Sjømannsforbund
Bendik Flomstad Fagforbundet	Roy Rindal Fagforbundet	Forfall
Arbeidsgiversiden		
Tone Kjersti Belsby Norsk Industri	Vidar Lande Norsk Industri	Tone Kjersti Belsby Norsk Industri
Asbjørn Hia Norsk Industri	Tove Lange NHO Mat og Drikke	Meldt forfall
Evelyn Blom-Dahl NHO Sjøfart	Elin Gudmundsen KS	Evelyn Blom-Dahl NHO Sjøfart
Benedikte Abrahamsen Offshore Norge	Bergljot Emilie Attwooll Offshore Norge	Benedikte Abrahamsen Offshore Norge
Jone Klingsheim Norges Lastebileier-Forbund	Leif Aasum Spekter	Jone Klingsheim Norges Lastebileier-Forbund
Vidar Strande Norges Bilbransjeforbund	Egil Steinsland Norges Bilbransjeforbund	Vidar Strande Norges Bilbransjeforbund
Skoleeier		
Kristina Rabe KS	Jan Erik Rismyhr KS	Kristina Rabe KS
Sissel Brusegård KS	Rolf Årdal KS	Sissel Brusegård KS
Lærerorganisasjon		
Erik Lysenstøen Utdanningsforbundet	Jens Are Jensen Utdanningsforbundet	Erik Lysenstøen Utdanningsforbundet
Liv Bertelsen Utdanningsforbundet	Vidar Karlsen Utdanningsforbundet	Meldt forfall

Ellen Møller Skolenes Landsforbund	Roar Danielsberg Skolenes Landsforbund	Ellen Møller Skolenes Landsforbund
Elevrepresentasjon		
Casper Clausen Elevorganisasjonen	Ingen vararepresentasjon	Forfall
Andre organisasjoner		
Carl Fredrik Nordstrand Forsvaret (observatør)	Ingen vararepresentasjon	Forfall
Utdanningsdirektoratet		
Carine Gronholz		Carine Gronholz
Eivind Bratberg, sak 3 og 5b		Eivind Bratberg
Silje Bergill Hagen, sak 2		Silje Bergill Hagen
Eksterne deltakere		
Jan Molberg Norske Bilressurser, sak 2		Jan Molberg
Jarl-Petter Reime Rogaland bildeler AS, sak 2		Jarl-Petter Reime
Ola Utvik Olas Bil AS, sak 2		Ola Utvik

Dagsorden:

- Sak 01/2025 Godkjenning av innkalling og dagsorden
- Sak 02/2025 Forslag om ny fagutdanning innen bil-demontering: Status, drøfting med forslagsstiller og veien videre
- Sak 03/2025 Status læreplantolkning i CNC-maskineringsfaget
- Sak 04/2025 Behov for klagenemnd i vg3 industrisnekkerfaget
- Sak 05/2025 Orienteringssaker
- Forslag om navneendring fra vg3 platearbeiderfaget til vg3 metallkonstruksjonsfaget kommer på høring
  - Vg3 yrkessjåførfaget som en del av forsøket med skriftlig-muntlig eksamen i yrkesfag
- Sak 06/2024 Eventuelt

01/2025 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak

FRTEK godkjente innkalling og dagsorden.

02/2025 Forslag om ny fagutdanning innen bil-demontering: Status, drøfting med forslagsstiller og veien videre

Introduksjon

Udir introduserte saken og viste til forslag til ny fagutdanning innen bil-demontering, fremmet og diskutert i rådsmøter 18/4-24 ([sak 26/2024](#)), 30/5-24 ([sak 35-2024](#)) og orientert om i rådsmøter 4/9-24 ([56/2024 a](#)) og 5/12-24 ([77/2024](#)). Forslagsstiller har utarbeidet mer informasjon om bransjen samt skrevet et utkast til beskrivelse av yrkesutøvelsen/ forslag til mulige kompetansemål i et evt. nytt

lærefag. Udir har jobbet videre med dette og hatt et oppfølgingsmøte med Vidar Strande og Ellen Møller som representerer en arbeidsgruppe innen kjøretøysfagene i FRTEK.

Der utredningen står nå begynner det å tegne seg et bilde av hvilke tiltak det er aktuelt å anbefale:

- Slå bil-demontering sammen med et eksisterende lærefag og opprette fordypninger
- Opprette nytt lærefag

Andre tiltak som går inn i utredningsarbeidet:

- Nullalternativet, bruke eksisterende lærefag uten å foreta endringer
- Utvide et beslektet lærefag med flere kompetansemål
- Vurdere om faget egner seg som fagskole-tilbud

→Se presentasjon fra Udir: [2025.02.05_Presentasjon_Bil-demontering_Rådsmøte FRTEK.pdf](#)

Diskusjon og innspill mellom rådet og forslagsstiller

Arbeidsdeling

Spørsmål fra FRTEK:

- Hvordan er arbeidsdelingen i bransjen i dag, spesielt med tanke på reservedelsekspeditøren. Hvor mye er den evt. kommende fagarbeideren innen bil-demontering involvert i salg av brukte deler og kundekontakt

Svar fra forslagsstiller:

- Bil-demontering og håndtering av del-lager utføres av to forskjellige fagfolk. Den som tar for seg bil-demonteringen jobber med hele demonteringsprosessen, men ikke del-lager. Bedriftene har egne personer (ofte reservedelsekspeditører) som håndterer del-lager og salg
- I en liten bedrift kan det være en overlapp mellom arbeidsoppgaver (at bil-demontøren håndterer del-lager og slag i tillegg)

Lærebedrifter

Spørsmål fra FRTEK:

- Spørsmål om hvilke lærefag de aktuelle bil-demonteringsbedriftene er de godkjente i per i dag

Svar fra forslagsstiller:

- Bl.a. Vg3 reservedesfaget og vg3 bilfaget, lette kjøretøy. Holder på med en undersøkelse om dette blant medlemsbedrifter i dag.

Om yrkesutøvelsen

- Gjenvinning og demontering er hovedelementene. Må vurdere hvor mye av reservedel som skal inn (forskjell på små og store bedrifter)

Spørsmål fra FRTEK:

- I hvilken grad skal og/eller kan faget også dekke demontering av andre typer kjøretøy enn personbil; herunder tunge kjøretøy, anleggs- og landbruksmaskiner osv.

Svar fra forslagsstiller:

- Kan være flere typer kjøretøy, men markedet i dag er innen personbiler.
- Men det hentes også inn andre kjøretøy, f.eks. landbruksmaskiner og snøscootere
- Store forskjeller på personbil og tunge kjøretøy
- Eksempel på aktør som driver med demontering av lastebiler: Delehuset ([Delehuset – Lastebildeler](#))

Andre punkter tilknyttet yrkesutøvelsen:

- Når det gjelder lastebiler og busser ordner produsentene det selv, skjer innenfor de enkelte merkene – de håndterer egne deler
- Evt. tenke fordypningsområder på sikt dersom det skjer en markedsutvikling innen tunge kjøretøy også. Per i dag er disse bedriftene antageligvis ikke klare.

Rekruttering og dimensjonering

- Typisk felt, der man kan få en del praksiskandidater i første-omgang som går opp til fagprøven
- Viktig å rekruttere ungdom også på sikt
- Spørsmål om tilgangen på elever fra vg2 kjøretøy
- Dimensjonerings spørsmål og skoleøkonomi, men vg2 kjøretøy er et stort programområde innen TEK
- Generell stor utfordring i yrkesfagene er at det er mange om beinet. Må være attraktive fag. Bransjen må ut og markedsføre seg selv.

Noen overordnede prinsipielle spørsmål

- Man kjemper om de samme elevene.
- Hvilken kompetanse renger AS Norge? Hva er den kompetansen vi MÅ ha. For få hender i stort. Noen fagområder er kritiske ift. infrastruktur, helse og forsvar. Skal ungdommene sluses, eller skal de velge fritt?

Fagorganisering

- Oppfordring til fagorganisering, sikrer seriøsitet og kvalitet

Støtte fra Norges Bilbransjeforbund

Norges Bilbransjeforbund støtter forslaget om et nytt lærefag. Positivt at flere av bedriftene allerede er lærebedrifter i andre fag. Arbeidsdelingen mellom bil-demontøren og reservedelsekspeditøren virker hensiktsmessig. Utkastet til mulige kompetansemål virker godt.

Vedtak

FRTEK tok saken til orientering.

03/2025 Status læreplantolkning i CNC-maskineringsfaget

Udir introduserte og viste til sak om læreplantolkning i CNC-maskineringsfaget, fremmet og diskutert i rådsmøter fremmet i rådsmøter 4/9-24 ([55/2024](#)) og orientert om i rådsmøter 5/12-24 ([77/2024](#)). Saksbehandlerne i Udir har vært i dialog med bl.a. eksamensnemnda, fylkeskommuner, lærebedrifter og samarbeidsorganer i fylker der faget har god representasjon for å kartlegge om det er ulike definisjoner av faget. Tilbakemeldingene viser at det er uenigheter om hvordan faget og læreplanen bør tolkes i de ulike fagmiljøene. Udir ønsker derfor å gå ut med en spørreundersøkelse til relevante fagmiljøer for å få bedre forståelse av utfordringsbildet. Det understrekes at dette kun er et ledd av utredningsarbeidet, og at endelig anbefaling tilknyttet læreplanen vil sendes på offentlig høring når utredningen er klar.

Saksbehandlerne i Udir drøftet et første utkast til spørreundersøkelsen med rådet, og fikk gode konstruktive tilbakemeldinger. Når spørreundersøkelsen er klar, sendes den til rådet med oppfordring til å spre den til relevante aktører.

Vedtak

FRTEK tok saken til orientering.

04/2025 Behov for klagenemnd i vg3 industrisnekkerfaget

Viser til utestående bestilling fra rådsmøtet 4/9-24. Udir ønsker at FRTEK foreslår kandidater som kan sitte i klagenemnd, der det fra før av ikke er klagenemnd til fag- og svenneprøven. Dette gjelder følgende lærefag:

- Vg3 industrisnekkerfaget | Mangler 1 fagpersoner

Vedtak

FRTEK når ut til relevante fagmiljøer og kommer tilbake til Udir.

75/2025 Orienteringssaker

a) Navnendring fra vg3 platearbeiderfaget til vg3 metallkonstruksjonsfaget kommer på høring

KD har gitt sin tilslutning til at forslaget om å endre navnet på vg3 platearbeiderfaget med yrkesbetegnelse platearbeider til vg3 metallkonstruksjonsfaget med yrkesbetegnelse metallkonstruktør sendes på høring. Høringen er under forberedelse. FRTEK varsles så snart den publiseres. Det er viktig at rådet er behjelpelige med å spre høringen og oppfordre til at relevante fagmiljøer svarer.

Vedtak

FRTEK tok saken til orientering.

b) Vg3 yrkessjåførfaget som del av forsøket med skriftlig-muntlig eksamen i yrkesfag

Forsøket med skriftlig-muntlig eksamen på yrkesfag skal vurderes å utvides med flere fag høsten 2025 (andre gjennomføring). I den forbindelse ønsker Udir å se på mulige lærefag allerede nå da det skal utformes eksempel-oppgaver. Vg3 yrkessjåførfaget har kommet inn som et forslag. Les mer om forsøket her: [Forsøk med skriftlig-muntlig eksamen i yrkesfag | udir.no](https://www.udir.no/utdanningsdirektoratet/nyheter/2024/10/forsok-med-skriftlig-muntlig-eksamen-i-yrkesfag)

Innspill fra FRTEK:

- FRTEK støtter at vg3 yrkessjåførfaget tas inn i forsøket med skriftlig-muntlig eksamen
- Fornuftig valg av fag. Flere kandidater som ikke nødvendigvis er de mest skrivesterke, men som fint kan vise kompetansen sin muntlig.
- Fornuftig at man prøver ut denne eksamensformen, men det er veldig ressurskrevende for fylkeskommunene.

Vedtak

FRTEK tok saken til orientering.

06/2025 Eventuelt

Bekymring tilknyttet gjennomføring av fagprøver

Kristian Iler (Fellesforbundet) viste til sak på SRY-møtet 4. februar 2025 om en bekymringsmelding tilknyttet gjennomføring av fagprøver fra opplæringskontorenes landsforening. Udir svarte at de følger opp Fafo-rapporten og at direktoratet blant annet vil melde inn saken til FKU.

Fint for FRTEK å være orientert, spesielt med tanke på utfordringene tilknyttet CNC-maskineringsfaget.

Innspill fra Kristina Rabe (KS) om at Udir også bør henvende seg til andre fylkeskommunale nettverk, som f.eks. nettverket av ledere i fag- og yrkesopplæring.

Innspill fra Sissel Brusegård (KS) om at det er en utfordring at ønsket om felles retningslinjer og vurderingskriterier, er i strid med dagens føringer, der fagprøven skal være individuelt tilpasset til den opplæringen kandidaten har hatt.